

КОМИТЕТ ПО ПОЩИ И ДАЛЕКОСЪОБЩЕНИЯ

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Датум: 27/к.9.17/9
01.02.1998

1000 София, ул. "Гурко" 6, телекс: 22846 Gentel bg, факс: 980 25 80

№ 08-816

София 29.05.1998 г.

Работата
на 5-и вълни

2.02.98

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

С Т А Н О В И Щ Е

от Комитета по пощи и далекосъобщения
ул. Гурко № 6

по конст.дело № 17/98 г.

Уважаеми господа конституционни съдии,

С оглед дадената ни възможност за становище по горното дело, молим при разглеждане на делото да имате предвид следните наши съображения:

Предвид сложността на материята бихме искали да представим някои технически пояснения по термините, използвани в Конституцията.

Радиочестотен спектър

Радиочестотният спектър обхваща радиочестотите от 3 kHz of 3000Ghz. От своя страна честотата представлява броя трептения за единица време и тя сама за себе си е един параметър на електромагнитните вълни. Електромагнитните вълни имат и други параметри, като амплитуда, фаза, (поляризация).Електромагнитните вълни се създават от устройства, които ги произвеждат, като те могат да бъдат както полезни, така и вредни (смущения).

Държавата е субект - носител на суверенна власт спрямо радиочестотния спектър, осъществява северенни права, а не е носител на право но собственост върху радиочестотния спектър, поради неговата специфика. Право на държавата е да разпределя честотния спектър,така че да определи на какви честоти и честотни ленти биха могли да работят бъдещите устройства, които ще бъдат за нуждите на отбраната и сигурността и за граждански нужди, но това разпределение е съвсем грубо и не е насочено към определен

потребител, а към едно по широко множество. За всяко едно множество, за конкретния потребител се определят параметрите на устройствата, които той може да използва, но тези устройства са на самия потребител, а честотата (по точно казано заеманата от устройството честотна лента) е един от параметрите на тези устройства, който е променлива величина. Това става с международни споразумения: Международния план Стокхолм

61 и Женева 84. Двата плана са на европейско ниво, като България в лицето на администрацията на съобщенията се е присъединила към тях

. В тези два плана има за всяка европейска страна местата, на които могат да бъдат монтирани телевизионни и УКВ-ЧМ предаватели с техните основни параметри като мощност, средната честота на заеманата от тези предаватели честотна лента височина на антенната система, поляризация и някои други параметри. Когато даден предавател е част от тези планове и отговаря на параметрите, които са му определени в тях, то той може да работи без никой от присъединилите се към тези планове страни да има претенции, че евентуално може да бъде смущаван някой негов предавател. Тези планове са отворени и непрекъснато се допълват с нови предаватели, които са минали успешно съгласуване със страните, подписали плана и по процедурите за съгласуване определени в него. Тези планове са направени на базата на международно определени честотни ленти за телевизионно разпръскване и за УКВ-ЧМ радиоразпръскване.

Всичко казано до тук показва, че:

1. Честотата е параметър на електромагнитната вълна, която се създава от точно определени устройства, които могат да бъдат различна собственост.

2. Честотният спектър се състои от множество честоти от 3 килохерца до 3000 гигахерца, но дадено устройство едновременно може да излъчва електромагнитни вълни с различна честота, амплитуда и фаза.

3. Заеманите от дадено устройство пакет от честоти (честотна лента) е променлива величина във времето и зависи от вътрешни, регионални и международни планове за разпределение на честотните ленти, което зависи от въвеждането и на новите технологии.

Какво представлява геостационарната орбита (ГСО)?

За да се обясни какво е ГСО трябва първо да се обясни какво е това орбита. Орбита е траектория в определена координатна система, която се описва от центъра на тежестта на спътник или друг обект от космоса под действието на сили изключително от естествен произход - главно центробежната сила и силата на привличане. ГСО е уникална природна даденост и представлява окръжност в плоскостта на екватора с център съвпадащ с центъра на земята и с радиус 42270 километра. Спътник, който се намира на ГСО се движи с ъгловата скорост на земята и неговото положение остава относително постоянно спрямо която и да е точка от земната повърхност. Спътниците, които се разполагат на ГСО се използват изключително

за далекосъобщения и за телевизионно и радиоразпръскване. Благодарение на уникалността на този ресурс, параболичните антени, чрез които се осъществява връзката със спътника на земята са насочени постоянно в една точка, на която се намира спътника, който ползват от тази геостационарна орбита. ГСО може да побере краен брой спътници и за това тя се разпределя и преразпределя на световните конференции по радиосъобщения, които се организират от Международния съюз за далекосъобщенията /МСД/. Има международен план от 1979 година разширен и допълнен през 1985г., в който страните - членки на МСД са определили коя колко спътника и къде на ГСО ще бъдат качени. Освен това е определено и на какви параметри трябва да отговаря радиотехническата част на спътниците, както и за какво да се използват - за далекосъобщения или за телевизионно и радиоразпръскване. За България също има разпределени позиции от тази орбита за два спътника, но страната ни няма финансови възможности да ги използва, тъй като изстрелването на спътника и за самия него са нужни около 300 милиона долара, а животът на спътника е от 7 до 15 години. В момента нашата страна прави опити да направи изменения в една от плановите позиции, за да се превърне в многофункционална и с регионално покритие, за да има по - големи шансове дадената позиция да се използва, но към такива промени се стремят повечето страни членки на МСД. Новосъздадените държави също искат да имат планова възможност да качат спътник на ГСО, при което ще се наложи да има доста промени в параметрите на спътниците, включително заемани честотни ленти, мощности на предавателите, диаграми на предаващите и приемни антени.

Чл.18 ал.3 от Конституцията е определено, че държавата осъществява суверенни права върху радиочестотния спектър и позициите на геостационарната орбита, определени за Република България с международни споразумения. Държавата се явява като себект - носител на суверенна власт спрямо радиочестотния спектър, който е уникален природен ресурс. В съществуващото законодателство - Законът за държавната собственост, Законът за собствеността, Законът за общинската собственост, обекти по смисла на Чл.18 от Конституцията са вещи, докато радиочестотният спектър поради своята специфика, се разглежда като среда за пренасяне на сигнали чрез изградени за целта радиосъоръжения. Поради това обстоятелство даже и в международен план са регламентирани не радиочестотите, като част от радиочестотния спектър, а радиослужбите, които при своето действие използват /ангажират, заемат/ част от радиочестотния спектър. Радиочестотният спектър в този смисъл не би могъл да бъде разглеждан като обект, а като специфичен ресурс, чрез който се осъществява дейност, спрямо която държавата осъществява суверенни права.

Според чл.18 ал.5 от Конституцията условията и редът, при които държавата предоставя концесии за обектите и разрешения за дейностите по предходните алинеи, се уреждат със закон. Предназначението на тази алинея е редът и условията за издаване на

разрешения за дейностите, предвидени в алинеите на чл.18, да бъдат уредени на равнището на закон. Тази конституционна уредба позволява разрешителен режим за дейностите по чл. 18 да бъдат уредени с отделни закони, които ще се явят като специфични спрямо общия Закон за концесиите. Няма пречка специалният закон - в случая Законът за далекосъобщенията да създаде критерии за какъв радиочестотен спектър ще се предоставят концесии и за какъв - лицензии или разрешителен режим.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

/А. Ставински/

